

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Zahteva po okrajnem finančnem ravnateljstvu v Celju.

Po razglasu finančnega ministrstva z dne 11. sušca 1906 ustanovili sta se na podlagi najvišjega sklepa z dne 13. januarja 1906 v področju finančnega deželnega ravnateljstva v Pragi za kraljevino Češke dve novi okrajni finančni ravnateljstvi z sedežem v Rajhenbergu in Kraljevemgradu.

Okrožje prvo imepovanega okrajnega finančnega ravnateljstva obenem okrajnega dohodarstvenega sodišča obsega 6 večinoma nemških davčnih okrajev z 230.437 prebivalci.

V „Domovini“ se je že večkrat stavila zahteva, da bi se v Celju ustanovilo okrajno finančno ravnateljstvo. Za to imamo vzrokov dovolj.

Okrajno finančno ravnateljstvo v Mariboru obsega sedaj politične okraje Maribor, Celje, Brežice, Ljutomer in Slovenjgradec z okroglo 490.000 prebivalci.

To okrožje je razmeroma zelo veliko in ima premalo sposobnega osebja. Zato se razne važne zadeve in odločbe mesece in leta zavlačujejo, pritožbe se le čez dolge čase in to po večkratnih pogonih rešujejo.

Eden glavnih vzrokov temu zavlačivanju je seveda jezikovna nezmožnost uradnikov. Ti slovenščine nezmožni uradniki, grejo že z nevoljo in mržnjo na rešitev slovenskih aktov, ker njim povzročajo veliko težkoč. Ko ga ni mogoče več odlašati, sežejo po njem in predno tak tajnik ali svetnik mari-

borskega okrajnega finančnega ravnateljstva slovenske spise, vloge in pritožbe samo površno pretuhta z pomočjo besednjaka in „Babnika“, minejo dnevi, tedni in meseci.

Ta mržnja do akta — stvari — preide konečno na osebo — stranko in ni čnda, če se marsikatera opravičena pritožba in milostna prošnja zavrne, ker referent, ki vse zadeve popolnoma niti razumel ni, dotične paragrafe po svoje zavije.

O jezikovni nezmožnosti uradnikov okrajnega finančnega ravnateljstva v Mariboru pričajo tudi neštnevilne pritožbe slovenskega prebivalstva o vednem vsiljevanju nemških plačilnih nalogov, odlokov in rabsodb.

Tem nedostatkom, ki jih ne moremo in nečemo delj prenašati, tej krivici, ki se nam že leta in leta godi, se ne da drugače odpomoči, kakor da prisilimo vlado, da ustanovi v Celju novo okrajno finančno ravnateljstvo obenem z okrajno dohodarstveno sodiščo.

To okrajno finančno ravnateljstvo naj bi obsegalo politične okraje Celje, Konjice, Brežice in Slovenjgradec. Od zadnjega političnega okraja bi se radi lege izločil davčni okraj Mahrenberg zato pa bi se temu finančnemu ravnateljstvu lahko priklopil davčni okraj Rogatec, ptujskega političnega okraja.

Tako bi obsegalo torej okrožje okrajnega finančnega ravnateljstva v Celju davčne ali sodnijske okraje: Celje, Vransko, Laško, Gornjigrad, Šmarje, Rogatec, Konjice, Brežice, Kozje, Sevnico, Slovenjgradec in Šoštanj skupno torej 12 davčnih okrajev z okroglo 3.500 km² in 230.000 prebivalci.

Da je ta naša zahteva opravičena in utemeljena, kaže najbolj ustanovitev okrajnega finančnega ravnateljstva v Reichenburgu.

Okrožje okrajnega finančnega ravnateljstva in okrajne dohodarstvene sednje v Mariboru, ki bi obsegalo politične okraje Maribor, Ptuj in Ljutomer z okroglo 260.000 prebivalci, bilo bi še vedno prav veliko.

Opozarjamo torej na to zadevo naše državne poslance, da se za stvar, ki je za nas spodnjestajerske Slovence velikega pomena, zavzamejo in storijo potrebne korake pri ministrstvih, sestavijo eventuelne deputacije interesiranih okrajev in tako spravijo zadevo v tok in doženejo do cilja.

Poročilo o delovanju Savinske podružnice „Slovenskega planinskega društva“ v letu 1905.

(Konec)

Članov je imela l. 1905 podružnica 120 in sicer enega častnega, 24 ustanovnikov in 95 pravih.

Umrla sta dva vrla člana in sicer podružnični ustanovnik gospod Rudolf Kuček pivovarnar v Žalcu ter odbornik g. Jakob Božič, trgovec v Gornjem gradu. Ta je bil od l. 1900 delaven odbornik, ki se je rad zanimal za planinstvo in za težnje naše podružnice. Pogreba njegovega se je udeležilo več članov in se mu je položil venec z napisom na krsto. Bodi obema zemljica lahka!

Doneski pa, katere plačujejo člani, bili bi vendar premajhni za uspešno delovanje podružnice, zato smo naprosili razne korporacije podpore.

Dobili smo od vic. c. kr. železniškega ministrstva 200 K., od slavnega okrajnega zastopa v Gornjem gradu 100 K., od slavnih posojilnic: Celje 100 K., Šmarje 30 K., Vransko, Mozirje in Gornji grad po 20 K. Načelstvo posojilnice v Dolu je med odborniki nabralo 21 K.

Razum teh korporacij so tudi nekateri posamezniki podpirali podružnično delovanje, bodisi gmotno, ali pa moralno. Hvala jim!

Večjih izletov v l. 1905 Savinska podružnica ni prirejala, pač pa so člani v manjših oddelkih potovali po naših planinah, nekateri so pa hribolazili tudi po drugih.

Dijaki, kateri so se zglasili pri načelnistvu, dobili so legitimacijo za brezplačno bivanje v naših kočah.

Končno poročilo o delovanju in stanju Savinske podružnice „Slovenskega planinskega društva“ poudarjamo, da se je odbor vestno trudil po svojih skromnih močeh koristno delovati za naš prelepi planinski svet, povzdigniti promet tujcev in razkriti svetu krasote naših planin. Seveda bi lahko še več storil in to bi bil tudi rad, ko bi ga ne ovirala glavna zapreka — pomanjkanje denarja.

Upamo pa, da se v najkrajši bodočnosti povzdigne turizma tudi pri nas, posebno, ker so se že precej zboljšale prej skrajno slabe cestne razmere.

LISTEK.

Prijatelj Lovro.

Imaški spisal Avgust Šenoa; poslovenil Janko Bratina.

(Dalje.)

Lovro je bil vsled grofove obljube vesrečen. Vzhod! Divni, bajni vzhod! V sanjah in v resnici je plaval pred njegovo dušo beli Carigrad sredi mornarstva morja, Ninive, Menfis, Jeruzalem, Ganges; pred njegovo dušo je sijalo novo solnce. Težko je nesrečnik čakal, da konča učiteljski poklic v predsednikovi hiši. Njegovi tovariši so bili že uradniki, kaplani, častniki. Treba jih bilo doteči. Svet navadno ne sodi mladenci po duševnih vrlinah, ampak po šolskih spričevalih in pozneje po večjem ali manjšem poklicu. Večkrat se ljudje uklanjajo plitvi glavi, ker je uručena v vrsto javnih poklicov, večkrat se rogajo pametnemu človeku, ker ni „nič“, ker ne spada v nobeno društveno kasto. Posebno v malih okolnostih se vidi to prazno malikovanje. In tako očitno razžaljenje pametnih vrlin boli tudi duhovitega človeka,

četudi se ne briga za norosti svoje dobe. Na vzhod! klicala je Lovrova duša, ven iz tega kroga neprirode, zavijanja in zvijače; na vzhod! proti izviru večne svetlobe. Mladi grof je dovršil prve nauke. Poslali so ga na Dunaj učiti se prava, da bo za nekaj let stopil v vrsto visokih uradnikov, četudi so mu visokorodne tetke zatrjevale, da bi mu bolj pristojala bela obleka dragonskega poročnika. „Rešen sem!“ vzdihnil je Lovro, poslovivši se po izpitu z mladim učencem. Grof je bil v resnici mož beseda. Pisal je na vse strani pisma radi Lovra, ne bi li dosegel mesta v orientalni akademiji. Poslal je tudi Lovra samega na svoje stroške na Dunaj, da se je predstavil gospodom. Plaho je stopil mladenci v hišo, kjer se kuje državna sreča — v ministristvo zunanjih stvari. Povsod preproge, povsod z zelenim suknom obita vrata, da ne motijo s škripanjem globokih misli diplomatov, povsod na vratih okenca, da te lahko vidijo prej nego ti njih. Prijatelji grofovi so pozdravili Lovra sladko in gladko, izjavili so mu, da jim je predsednik pisal o njegovem poklicu in umu, in da

upajo, da mu bode šel na roko, da dobi zaželjeno mesto. Lovra je to nekako veselilo, a vse mu je bilo presladko, pregladko. Lovro je položil nazadnje izpit za sprejem v akademijo, položil ga sijajno. Rekli so mu, naj gre domov; dobil po izpitu sodeč —ovoljno odločitev. Z lepim upanjem se je vrnil v predsednikovo hišo, kjer je čakal na odločitev. Niti najmanj ni dvomil, da ga sprejmo v zavod, kjer se vzgajajo mladeniči za diplomatsko službo na vshodu.

Nekega dne ga da predsednik poklicati predse. Ni bil vesel. Na pisalni mizi je ležal zavoj papirjev.

— Zapovedujete, gospod grof? spregovoril je Lovro prvi.

— Sedite, dragi gospod. Pišejo mi prijatelji z Dunaja, da ste se odlikovali pri izpitu, da ste bili predloženi na prvem mestu za sprejem v akademijo.

Nekov nemir se je polotil Lovra.

— Med tem, človek obrača, Bog obrne, nadaljeval je grof. Grof Buol je moj prijatelj, a ima tudi druge prijatelje, močnejše prijatelje. Na priporočilo cesarskega poslanika v

Carigradu, barona H., sprejet je drugi gojenec v akademijo, a sami veste, da je bilo le eno mesto prazno.

— Toraj nič? je komaj spregovoril Lovro bled kot smrt.

— Žalibog nič, nesrečni moj prijatelj! Ali ne izgubite upanja. Učite se prava, bodite uradnik! Jaz bodem skrbel za vas.

— Hvala, gospod grof, ne morem.

— In zakaj?

— Oprostite, da vam zopet govorim odkritosrčno.

— Govorite svobodno.

— Ušel sem iz semenišča, da pridem do svobode. Nisem bil dovolj močan v tihi samoti prestati nekaj let. In da bi bil vezan vse svoje življenje! Gledal sem to življenje več let. Vi ste blag in pravičen, ali so tudi drugačni glavarji. Ne morem, gospod grof, ne morem! Tudi najboljša služba bi bila mojemu duhu, kar je bila Herkulu Nešova halja. In sedaj še bolj, ko me je prevarila lepa nada.

(Dalje sledi.)

XII. občni zbor.

Dvanajsti občni zbor se je vršil v Celju, dne 27. grudnia 1905 v posojilnični zborovalnici. Lepo število članov se je zbralo, kar kaže, da so vneti za planinstvo.

Predsednik g. Fran Kocbek otvoril ob 6. uri zborovanje, pozdravivši vse navzoče, imenoma še zastopnika osrednjega odbora g. Macherja iz Ljubljane, deželni poslanca g. dr. Juro Hrašovca, starosta celjskih Slovencev g. dr. Jos. Serneca in vseučilišnega profesorja g. dr. Matija Murkota.

Nato je prečital tajnik poročilo o delovanju Savinske podružnice v letu 1905, načelnik pa, ki je obenem blagajnik, je poročal o denarnem stanju.

Na predlog g. dr. Jos. Serneca se izreče soglasno odboru, zlasti še predsedniku in tajniku priznanje in zahvala.

Razgovor o proračunu za l. 1906. je bil kaj živahen. Izprožil se je marsikak nasvet, kaj storiti v povzdignitev turisticke pri naš. Govorili so k tej točki razen poročevalca še gospodje dr. Jos. Sernec, dr. Hrašovec, Salmič, dr. Murko in drugi.

O cestnih zadevah je poročal g. dr. Juro Hrašovec. Pojasnjeval je, kako je bilo možno pripraviti deželo in državo do večjih prispevkov k gradnji ceste Ljubno - Luče - Solčava - Logarska dolina. Temeljitemu poročilu so sledili vsi z največjim zanimanjem. Načelnik se zahvali g. dr. Hrašovcu za trud in podporo ter da še nekaj pojasnil o cestnih zadevah.

Volitev novega odbora. Na predlog notarja g. Lovro Baša se je soglasno izvolil stari odbor, le namesto umrlega g. Jakoba Božič izbral se je na novo g. Fran Podbrežnik.

Odbor je voljen na tri leta in obstoja iz gospodov: Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu, predsednik in blagajnik; Ignacij Šijanec, učitelj v Gornjem gradu, tajnik; Fr. Podbrežnik, tajnik okr. zastopa in občinski tajnik v Bočni ter dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju, odbornika.

Predsednik je prečital pismen pozdrav profesorja g. dr. Frischaufa, kar je uplivalo na zborovalce najugodnejše in se je sklenilo mu poslati pismen odzdrav.

Z glasnim odobravanjem se je soglasno sprejel odborov predlog, da se postavi na Planinšči pod Škarjami nova prostorna, moderno opremljena koča, ki se imenuje na čast odkritelju in prijatelju naših planin: „Frischaufova koča“. Na predlog g. dr. Hrašovca se prične s stavbo šele, ko bo nabranega zadostno denarja. V ta namen se prične nabirati prostovoljne doneske, kar se prepusti odboru, ki naj sestavi velik komite. Prostor za kočo je že kupljen.

Končno je izrazil zastopnik osrednjega odbora veselje, da mu je dana prilika biti navzočemu pri tem zanimivem zborovanju. Dosti dela in truda ima Savinska podružnica, a naša sveta dolžnost je delati na to, da obdržimo prelepe naše Savinske planine v narodnih rokah. Vstrajajmo na svojih mestih! Za spodnještajersko Švico bo itak sedaj boljše, ko je boljša prometna zveza.

Nato je predsednik zaključil zborovanje, ki je trajalo blizo 3 ure.

Svetovno-politični pregled.

— **Državni zbor.** V seji dne 30. marca je posl. Conci interpeliral ministrskega predsednika in ministra notranjih zadev zaradi avtonomije za Južno Tirolsko. — Potem se je začelo razpravljati o nujnih predlogih v zadevi revizije ustave. Kakor znano sta bila predloga odklonjena. Za so glasovali razun slovanskih strank tudi Italijani. V debati o zvišanju

pokojnine državnim uradnikom in slugam ter njih vdovam je govoril prvi posl. Choc, ki je našteval zahteve raznih uradniških in služabniških kategorij, kakor poštnih, šolskih, davčnih slug, finančnih stražnikov, cestarjev itd. Posebno toplo sta se zavzemala za uradnike in služabnike v svojih govorih poslanca Liharzi in Hofmann-Wellenhof. — Poslanec Wastian, Dobernig in tovariši so interpelirali naučnega in finančnega ministra, zakaj se je postavilo v proračun 9000 K za podpiranje slovenskih visokošolcev na posvetnih fakultetah, ker je videti, kakor da se hoče s tem denarjem pripravljati naraščaj slovenskega uradništva. — Posl. Danielak je interpeliral trgovinskega ministra, naj avstrijski zastopnik na svetovnem poštne kongresu poskrbi, da se bodo na Nemškem razpošiljala tudi pisma s poljskimi naslovi. Nato je predsednik voščil poslancem vesele praznike ter zaključil sejo.

— **Avstro-švicarska pogodba potrjena.** Narodni svet švicarski je dne 29. m. m. z veliko večino potrdil novo trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko skupno s konvencijo o živinski kugi.

— **Nemški državni zbor dobi diete.** Prusko državno ministrstvo je sprejelo predlog državnega kancelarja glede diet državnim poslancem. Predloga pride v državni zbor, kakor brž ji pritrdi zvezni svet.

— **Dogodki na Balkanu.** Avstro-ogrski in ruski poslanik sta izročila skupno noto turški vladi o raznih zahtevah mednarodnega orožništva, katere zahteve je sestavil general De Georgis. Turška vlada dosedaj ni dovolila, da bi orožništvo poseglo v zadeve, v katerih bi bili kompromitovani turški uradniki ali častniki. General De Georgis pa zahteva, da smejo posredovati mednarodni orožniki v vseh slučajih, kjer se krši zakon brez vsake izjeme za osebo, ki je zakon prekršila. General De Georgis zahteva nadalje, da morajo orožniki dobiti moderno orožje, ker bi sicer glede orožja zaostajali za prebivalstvom, ki ima sploh dobro orožje. Nadalje zahteva, da se mora orožje ali prepovedati vsemu prebivalstvu, ali pa se mora dovoliti tudi kristjanskemu prebivalstvu. Končno zahteva, da se morajo izdati orožniški predpisi, ki jih bodo razumeli vsi orožniki.

— **Srbsko posojilo in Nemčija.** Nemčija je obvestila srbsko vlado, da zahteva, naj naroči Srbija svoje tope pri nemški tvrdki, ako hoče dobiti v Nemčiji posojilo. Enako zahtevo je poslala baje tudi Francija.

— **Novo ministrstvo na Nemškem.** V nemškem državnem zboru je kancelar knez Bülow dokazoval potrebo, da se ustanovi za kolonije posebno ministrstvo. Pri glasovanju je dobil vladni predlog le 144 glasov, tako da mu je manjkalo ravno en glas do potrebne dvotretjinske večine.

Dopisi.

Žalec. V nedeljo, dne 25. marca t. l. se je vršil tukaj v dvorani gosp. Fr. Viranta občni zbor „Slov. kat. delavskega društva v Žalcu“. Ne pravimo o tem občnem zboru zato, ker bi smatrali to društvo za pomembno in njega temelj sposobnim za podlago zdravej delavske organizaciji — le referat o splošnej enakej volilni pravici je vzbudil nekaj debate in malo razburkal duhove. Zato hočemo povedati nekaj o društvu in o prireditvi.

To društvo že od svojega prvega početka sem ni odgovarjalo zahtevam življenja tukaj in še manj delavskim težnjam. V hipnem navdušenju s tem

duhom prepojenih gospodov se je osnovalo; vse svoje delovanje je omejilo zvečine na letne občne zборе; ima sicer nekaj knjig, ki tvorijo društveno knjižnico, ki so se mogoče v prvih časih čitale, danes v Žalcu o taki izobrazbi sploh ni duha ne sluha.

Tudi to pot, kakor navadno, bi se bil ta letni občni zbor zvršil brez vsakega vznemirjenja.

Prišlo je iz Celja precej socijalnih demokratov; osebna agitacija in radovednost je dovedla precej poslušalcev.

Sicer se je pa vršil ta občni zbor bolj v obliki javnega shoda.

Gospod Mojskerc iz Ljubljane je govoril o splošni in enaki volilni pravici in delavstvu, povdarjal naše narodno-gospodarsko in narodno stališče napram internacionalizmu socijalnih demokratov, s temi je v svojem govoru jako mnogo polemiziral, odgovarjal je obširneje na vse njihove medklince; te pa je izvalo bolj njegovo iz Ljubljane socijalnim demokratom dobro znano ime, ko pa stvar sama. Gospod Hočevar mu je hotel s stališča socijalne demokracije odgovorjati — napadal je klerikalce.

Lur. Lipold obrazloži stališče spodnještajerskih Slovencev napram vladnemu predlogu: ogoljufani smo najmanj za dva mandata na Spodnjem Štajerskem. Kritikovalo se je nadalje sestavo nemškega volilnega okrožja najneznatnejše nemškutarske vasi naj volijo s Celjem, slovenski trgi pa, ki so volili dosedaj v tej skupini, imajo svojo narodno-gospodarsko in politično ležišče v Celju, so pridejani kmetskimi skupinam.

Kdo je največ kriv, da se nam obljubujejo v tem Gautschovem predlogu take krivice, o tem se na tem zborovanju ni govorilo, dasi bi bila mogoča ta le diskuzija jako zdrava.

Malo zanimanje se je kazalo sedaj ves čas na Spodnjem Štajerskem za volilno reformo — za krivično razdelitev volilnih okrožij — še je čas, mogoče zadnja beseda o tej velepomembni reformi še ni zgovorjena.

Sprejela se je tozadevna resolucija. V odbor so bili voljeni sledeči gospodje: J. Meh, predsednik, L. Tratnik, podpredsednik, J. Zupanc, tajnik, R. Bergman, blagajnik, A. Lanjšič, blag. namestnik, A. Mikuš, knjižničar, A. Koren, J. Bališ, F. Nidorfer, B. Strahovnik, odborniki.

Želeti bi bilo v Žalcu zdrave delavske organizacije — izobraževalnega društva, ki bi spolnjevalo res svojo lepo nalogo, a ne bi bilo le na papirju; — dovetni in sprejemljivi za dobro izobrazbo so ljudje pri nas. F. L.

Od Sv. Barbare v Halozah. (Prvi pouk v pletarstvu na Štajerskem. Kakor smo že poročali, se je s 1. januarjem t. l. pri nas ustanovila pletarska šola. Vsak začetek je težak; tako je bilo in je še pri nas. Dasi tudi nam je naučno ministrstvo poslalo pletarskega učitelja in nakupilo potrebno orodje in pohištvo, manjka še vedno mnogo. Najtežje je bilo dobiti potrebne prostore. Soba, katera je za 20 K na mesec najeta, je premajhna in ne more se v poučevati po 10 učencev, kakor se je zahtevalo — kaj pa še pletivo. Daleč na okoli — saj je naš zavod edini na Štajerskem — ni bilo dobiti obelenege vrbja. Preostalo nam ni drugega, kakor nakupiti zelene vrbovine. Ker pa nimajo predmeti iz te nobene cene in jih tudi nihče prav ne mara, je zgubilo več dečkov veselje do učenja in izstopilo. Zdaj, ko je vrba v mozgi, bomo jo začeli beliti — imamo je za težke 4 vozove na razpolaga — a primanjkuje nam zopet učencev. Do počitnic so še 3 meseci, in dečko, ki sedaj vstopi, lahko tovariše tem lažje

dojde, ko se bodo v tem času pletli samo jerbaški za razpošiljanje sadja. Pričakovati je namreč dobre letine in vsled tega velikega povpraševanja po omenjenem pletarskem izdelku.

Učenci, ki vstrajajo do počitnic, dobe od dneva po 20 v podpore; povrh bodo pa še, ko znajo enkrat brez napak pletti, dobili plačo od komada.

S 1. oktobrom se pouk zopet otvori in traja zopet 6 mesecev, tokrat se šola preseli v prostornejšo sobo, v katerej bode imelo 10 in več učencev prostora. — Da nam ne bo manjkalo pletiva, je najela občina večji kos zemljišča, na katerem se naredi še to pomlad obširen nasad z vrbami.

Česka dežela ima 10 pletarskih šol in jih še vedno več ustanavlja. Pa tudi drugod ta pouk kaj dobro uspeva in naravnost sramota bi bila za slove del Štajerske, ko bi se moral zavod radi pomanjkanja učencev zapreti. Mladenci, ki se nameravate učiti rokodelstva, zglasite se; izučili se bodede v kratkem času (3 × 6 mesecev); zaslužka vam pa bode pozneje tem manj manjkalo, ko še itak nimamo izučenih pletarjev na Štajerskem. Država potrebuje še povrh mnogo potovalnih učiteljev v tej stroki in Slovencu, ki še povrh nemški zna, je potem cela Avstrija odprta.

Naposled pa tudi ni prijetnejega in zdravejšega rokodelstva od pletarstva. Pomagajo lahko stari in mladi; opravlja se najbolje po zimi in pri grdem vremenu — toraj za vinorodne kraje kakor ustvarjeno, ker nam primanjkuje ravno ta čas zaslužka — in če je le količkaj spreten pletar, si zasluži na dan 2 K in več, pri pleteninah iz trstikovine pa tudi dvakrat toliko.

„Prleški Sokol“. (Od Sv. Antona v Slov. goricah.) Topla zgodnja spomlad vzbudila je krasno cvetko sredi Slovenskih goric, na najlepšem gričku antonškem, da je poglala prve popke, iz katerih se ima razviti rdeča cvetka „Prleški Sokol“. Dete je skoraj v povelju. Treba je le skrbno gojiti to nežno stvarco in iz poveljev se prikaže v kratkem času zarja vzhajajočega „Sokola“, pred svet stopi z mogočnimi peruti, cvet slovenjgorskih narodnjakov pod praporom sokolskim. Naš kraj se spremeni v kratkem v nepremagljivo sokolsko gnezdo.

Ne samo različni pozivi, ampak potreba, katero čutimo mi, napredek, kojega vidimo ravno v ustanovitvi prepotrebne sokolskega društva, to nas je privedlo do tega koraka.

Živimo ob nemški meji, od katere je vedno hujsi navaj in pritisk vsiljivih Nemcev in nemčurjev, ki se vjedajo v našo rodno zemljo ter rastejo kakor gobe po dežju. In ali naj še dolgo gledamo kakor gluhi in slepi, kako se tujec šopiri na naših tleh, ter nas izpodriva iz našega domovja, dela si toplo gnezdo, varno zavetje? Temu mora biti konec! — in kako doseči cilj? Rešitev uganke smo uvideli ravno v „Sokolstvu“. Ustvarimo si trdno sokolsko gnezdo in postavimo se v bran za slovensko zemljo!

Hočemo biti narodni vojsčaki „Sokoli“, a na našem krasnem gričku sv. antonškem bodi naše zavetje, močna, nepremagljiva narodna trdnjava — nerazrušljivo sokolsko gnezdo.

In ko se ukrepimo, ko se ojačijo naše moči — takrat na delo med vrste narodnih boriteljev, saj raz naš vzvišeni holmec bodemo zrl s sokolskim očesom širom po Slovenskih goricah ter vspodbujali tudi druge k delu in napredku. Treba nam je seveda, da se ojačimo najprej sami, a v to krepke.

volje in potrebnih sredstev. Prvo je kolikor toliko uresničeno.

Akoravno je poznanje sokolstva med našimi ljudmi zelo redko, vendar se je kljub temu, k posvetovanju v tej stvari zbralo čez 30 vrlih krepkih slovenskih fantov, od katerih se je glasilo za pristop 22 in dve gospodičini, ne všteti gg. učiteljev, kateri itak pristopijo.

To je lep in jasen dokaz, da se narod za stvar zanima. Vemo pa in uverjeni smo, da smemo računati razum naših deklet, gospa in gospodičen na gospe, gospodične in gospode ter fahtov tudi iz sosednjih župnij ter izmed teh posebno za trge Sv. Lenart in Sv. Trojica. Temeljni kamen je postavljen, manjka samo potrebnega gradiva. Obrnili smo se s prošnjo na „Murskega Sokola“, ali bi bil voljan ustanoviti odsek pod imenom: „Prleški Sokol“.

Bodoči „Sokol“.

Sv. Anton v Slov. goricah.

Trditi smemo, da se zaveda naše ljudstvo precej; a ni še vse, kakor bi moralo biti. Pojavi se in izbruhne še tuintam tisto nazadnjaštvo, biti začne tista vcepljena žila tlačanstva po pristiku, kojega čuti naš narod tako silno od oblastev, od katerih nam še vedno veljave pred svetom, privarirano uradništvu svojo zveličujočo nemilino. Zaničujejo nas! Treba nam je tedaj še bolj živo tistega svetega čuta, da smo tudi mi Slovenci del Avstrije, makopraven narod z vsemi drugimi. Kakor Nemec, tako plačujemo i mi in le v veliko večji meri, krvni in denarni davek, zakaj bi se tedaj imajoči iste pravice dali zaničevati. Raztrgajmo enkrat za vselej verige, v koje smo po lastni krivdi vklenjeni. — Naša župnija šteje sedem občin, izmed katerih se zavedajo svojih pravic in narodne dolžnosti le štiri in dve od teh po pritisku. K tem štirim smo pristevali in računali celo kot eno najboljših Smolince, toda naleteli smo že na drug slučaj, s katerim se blati županstvo iste ter si daje gorostasno klofuto vsled svoje opahljivosti.

Slučajno sem naletel na nek dopis županstva Smolnice, katerega niti sam ne razumem; glasi se doslovno tako-le:

Certifikat

Von unter schribene Gemeide Ante der Anton Weingerl keuscher Sohn in Gemeide Zupetinzen Geburt Gemeide Smolnizen in Jahrem 1890/16 Jahrem Alt gegen dem Arbeit za suchen, Das Arbeitz Buche wurde in Einem Monaten nach Geschigt.

Zupetinzen 25 Marz 2806

Sigel: Der Gemeide Worster

To brozgo je poslal na županstvo župetince, toda župan, pošteni slovenska korenina ni hotel podpisati ter je dopis baje vrnil.

Smolinskoga g. predstojnika pa vprašamo, ali on v obče razume kaj je s tem hotel povedati. Ponosni bodo, da znate svoj materni jezik, ne ali se tedaj z drugim, tujim! Upamo, da takih oslarij vendar več ne pišete. Antončanom pa bodi v vzgled, kakšni bedaki bi bili še le njihovi otroci, ako bi morali obiskovati nemško ljudsko šolo: ne znali bi napisati pravičnega slovenskega. Še manje pa nemškega pisma, pisali bi tudi namesto „viničarski sin“ „nedolžen sin“.

Ponosen bodi vsak, da ga je rodila slovenska mati, ter da sme govoriti ter se učiti v svojem lepem slovenskem jeziku.

Slovenske novice.

Štajersko.

— Odbor „Narodne čitalnice v Celju“ se v zadnjem času mnogo bavi

s tem, da se ustanovi za celjsko okolico javna ljudska knjižnica. Da se blagi namen čitalnice čim preje uresniči, se obrača odbor do rodoljubnih src s prošnjo, da dobrotniki podarijo za ljudsko knjižnico one knjige, ki jih lahko pogrešajo. Vsak najmanjši dar se sprejme s hvaležnostjo. Knjige bo pobiral v imenu čitalniškega odbora sluga čitalnice.

— Celjsko godbeno društvo je prevzelo s 1. aprilom t. l. dosedanjo „Narodno godbo“, ki je bila ustanovljena leta 1898 v področju čitalnice, v svojo upravo. Pri tej priliki obrača se odbor novega godbenega društva do vseh cenjenih p. n. prijateljev godbe s prijaznim vabilom k pristopu. Večina dosedanjih podpornikov „Narodne godbe“ pristopila je tudi že novemu društvu kot redni člani in pričakovati je, da se bode število istih še prav izdatno pomnožilo. Obenem obrača se odbor tudi do vseh onih gospodov, ki imajo zmožnost sodelovati kot izvršujoči člani, da se blagovolijo prijaviti odboru. Za začetnike, ki še nimajo dovolj igralne spretnosti, otvori se posebni tečaj.

— Snaženje uradnih prostorov c. kr. davčnega oddelka v Celju. Dne 5., 6. in 7. aprila t. l. vršilo se bo snaženje uradnih prostorov davčnega oddelka c. kr. okrajnega glavarstva v Celju, Ringstrasse št. 12, II. nadstropje. Te dni — izjemno le nujna opravila, ki se ne dajo preložiti — ne bo obhajanja s strankami.

— Vsled zastrupljenja krvi je umrl v Celju 35letni italijanski trgovec z južnim sadjem Odorico Buttollo. Pri odpiranju zaboja, v katerem so prispale pomaranče, se je ranil ob zarjavelem žeblju ter si zastrupil kri.

IX. izkaz darov „Savinskemu Sokolu“. G. Fran Jeraj, c. kr. prof. v Novem mestu 10 K; slavna „Posojilnica“ Gornji grad 10 K; puščice v Gornjem gradu: v gostilni gospe Fani Trobej in gospoda Fran Šarba 28 K 82 v; v gostilni gospe Fani Trobej 6 K (v drugič), v gostilni gospe Josipine Blaž, Mozirje, 12 K 40 vin., v hotelu „Avstrija“, Mozirje, 10 K, vesela družba pri g. Fran Šarbu v Gornjem gradu 4 K 50 v. Brat Jože Verbič, uradnik v Gornjem gradu nabral na blok 24 K. Ob priliki izvanrednega občnega zbora v hotelu „Pošta“ nabranih 10 K 40 v. kot kazni zaradi nemških besed. Puščica v gostilni g. Antona Strenčana v Mozirju 3 K. Vsem darovalcem, nabiralcem kakor tudi gostilničarjem, ki imajo naše nabiralnike — sokolska hvala! Kako je narod vnet za slovensko sokolstvo, pričajo darovi, ki jih daruje v podporo sokolskim društvom dannadan. Pred kratkim upeljeni nabiralniki po narodnih gostilnah so nam donesli že dokaz podpore. Opozorjamo slovensko občinstvo, ki pojde v take narodne gostilne, kakor v Gornjem gradu: gospe Fani Trobej, g. Fr. Šarba, g. Jož. Mikuš, v Mozirju hotel „Avstrija“, gostilna gospe Jos. Blaž in g. Ant. Strenčana na Ljubnem, g. Frana Petek, v Braslovčah g. I. Vrankovič, v Šoštanjju g. Rajsterja — naj se nas spomni in daruje malo darilo nam v pomoč. Vse za narod! Na zdar!

— Umrl je g. dr. Vekoslav Pečar, notarski koncipijent v Ormožu 30. marca t. l. v Gradcu, kamor se je podal pred 10 dnevi, da bi ga operirali. Mesto zdravja je našel smrt. — Četudi je bil le tri mesece v Ormožu, se je vendar s svojim mirnim, a odločnim nastopom priljubil vsem, ki so z njim občevali. B. m. z. l. l.

— V občini Zakot (okolica mesta Brežice) so bili izvoljeni 27. marca t. l. za odbornike sami narodni možje in sicer v tretjem volilnem razredu: Anton

Lapuh iz Brezine, Janez Šetinc iz Bukovška, Jože Petrišič iz Št. Lenarta št. 13, Franc Zorko na kolodvoru, Fr. Rozman iz Čudrova, Franc Levak iz Bukovška, Anton Drugovič ml. iz Černca in Janez Saunig iz Zverinjaka. Drugi volilni razred: Martin Šetinc iz Št. Lenarta, Jože Šalomon iz Zakota, Franc Zorko iz Brezine, Franc Predanič iz Zverinjaka, Janez Kreačič iz Trnja, Franc Vogrinc iz Bukovška, Franc Bratauič iz Bukovška, Jože Gerec iz Brezine. Prvi volilni razred: Janez Volčajnšek iz Kolodvora, Franc Urek iz Št. Lenarta, Jože Petrišič iz Št. Lenarta št. 2, Alojzij Vimperšek iz Št. Lenarta, Janez Šetinc st. iz Št. Lenarta, Jože Žnidaršič iz Černca, Miha Ostrelč iz Trebeža, Franc Novak iz Zverinjaka. Želeti je, da prevzame županstvo naš dosedanji župan, ki v občo zadovoljnost že 11 let vodi ta posel.

— Zahvala rodoljubnemu Slovincu v Ameriki. Svoječasno so poročali slovenski časopisi, da je dohitela v Ameriki našega slovenskega rojaka, g. Leopolda Friedricha, rodom Središčana, izvanredna sreča — mlad mož je postal ravnatelj velike The Oriental banke v New Yorku. Da tudi v tej izredni sreči ni pozabil na svojo slovensko domovino, pokazal je s tem, da je pred nekaj dnevi na županstvo svojega rodnega kraja poslal večjo vsoto denarja, katere naj se razdeli na tamšnjo narodna društva. Pismo, s katerim je nakazal denar, je pisano v lepi slovenščini, znamenje, da mladi rojak goji jezik rodnega kraja tudi tam daleč preko oceana ter da se zanima za narodni razvoj društev v svoji ožji domovini. „Bojno in veteransko društvo za Središče in okolico“, kateremu je nakazal 100 kron, se svojemu rojaku tem potom zahvaljuje za poslano vsoto ter mu obenem želi še več sreče v novi domovini.

— 71.000 zahvalnih pisem dokazuje, da je Fellerjev rastlinsko esenčni fluid izvrstno sredstvo proti glavobol in zobobol, utrujenosti, slabosti, trganju, mrzličnosti kakor tudi proti raznim nadležnim želočnim slabostim; z ozirom na to je priporočati, da je vedno v zalogi. Edini izdelovalec E. V. Feller v Stubici. Glavni trg št. 202, Hrvaško, razpošilja za 5 kron franko 12 malih ali 6 dvojnih steklenic. Z raznimi fluidi ali kakimi rastlinskimi dišavami naj se nihče ne da premotiti, kajti pristen je le Fellerjev fluid.

— Samoumor dveh zaljubljenec. 30. marca so dognali identiteto obeh trupel, ki so jih našli pri Sv. Lovrencu blizu Maribora. Dunajski policiji je izjavil neki gospod iz Znajma, da sta odšla odvetniški koncipijent dr. Oto Hermann in kanclistka šefova Amalija Pelikan v jeseni iz Znajma neznano kam. Dognalo se je, da sta to trupli omenjenih oseb. 4. oktobra prošlega leta je odšel Hermann iz Znajma, češ, da potuje samo na kratek čas na Dunaj. Dan pozneje je odšla tudi kanclistka. Potem se ni čulo ničesar več o obeh. Imela sta se rada, a upanja na združenje ni bilo. Iz žalosti nad tem in obupanja sta se usmrtila.

Kranjsko.

— Razpis častne nagrade. V povišanje hrvatsko-slovenske kulturne vzajemnosti na glasbenem polju razpisuje „Glasbena Matice“ v Ljubljani vsoto 100 K kot čisti prebitek prekrasnega hrvatskega koncerta v Ljubljani, katerega je priredilo hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ dne 11. nov. 1905 častno nagrado za novo, dobro, hrvatsko ali slovensko izvirno, še ne objavljeno skladbo, moški ali mešan zbor koncertne vrednosti brez vsakega instrumentalnega spremlje-

vanja (à capella) v hrvatskem ali slovenskem jeziku.

Partiture skladb, katere tekmujejo za razpisano nagrado, naj se pošiljajo „Glasbeni Matici“ v Ljubljani ali upravnemu odboru hrvatskega pevskega društva „Kolo“ v Zagrebu v zaprtem kuvertu z motom pripisanim na partituri brez skladateljevega imena najkasneje do 1. septembra 1906.

Ime skladateljevo naj bo zapisano le v zaprtem, skladbi priloženem pismu, na čigar kuvertu je isti od skladatelja izbrani moto zapisan. Došle skladbe bo ocenjevala v ta namen sestavljena jury hrvatskih in slovenskih glasbenih strokovnjakov. Jury sestavita vzajemno društvo „Kolo“ in „Glasbena Matica“ v Ljubljani. „Glasbena Matica“ bode oni zbor (skladbo), kateri jury prisodi nagrado, v tisku izdala. Da se osigura absolutna nepristanost presojevalcev in odstrani vsak možni predodek ali eventualni vpliv vsled znane pisave skladateljeve se želi, da gospodje skladatelji ne pošiljajo lastnoročno pisanih partitur.

(204 a) 10-2

Prva zapoved!

Ohranjujte se

in imejte doma vedno Fellerjev lepo dišeči rastlinski esenčni fluid z znamko

Elsa-fluid,

ker isti pri protinastih in skruinastih bolečinah, trganju v udih, bodanju, krčih, bolečinah v rokah, nogah, glavni, zobeh, brsti, živcih in mišicah, trganju v ledjih, izpahih, influenci, migreni hitro in sigurno vpliva ter odstrani slabost, trdnost, vnetja, močan utrip srca, šumenje v ušesih, slabost oči, bolečine v prsih in členih, vročinske prikazni itd.

12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko 5 K, 24 malih ali 12 dvojnih steklenic s K 60 v, 48 malih ali 24 dvojnih steklenic 16 K in se dobe pri izdelovalcu E. V. FELLERJU, lekarnarju v STUBICI, Elzini trgu št. 202, Hrvaško.

Priporočati je, obenem naročiti Fellerjeve odvajajoče rabarbarjeve kroglice z znamko „ELSAPILEN“ o skladnje za 4 K; te vplivajo huenitno pri težkočah, želodcu, slabem prebavljanju, slabostih, zaprtosti itd. PRAVEGA BALZAMA je dobiti ne 1, ampak 2 del. franko za 5 K.

Koroško.

— Vendar enkrat! Uredniku celovškega „Mira“, g. Ekarju, se je rodil sin začetkom decembra l. l. Ker sta oče in mati zavedna Slovenca, sta želela, da bi bil otrokov krst vpisan slovensko v župnijsko matico. Gosp. Ekarju so se delale silne ovire, kakor je našim bralcem znano. Po dolgem, dolgem času je pa g. Ekar s svojo prošnjo in zahtevo vendar prodril in pred nekaj dnevi je bil krst njegovega sina brez vsakega zadržka slovensko vpisan v župnijsko matico. Škof Kahn je dobil s tem precej dolg nos, ker je ministrstvo vsled pritožbe nasprotno odredilo, nego je on trdil, da je prav.

— Ustrelil se je v Celovcu z vojaško puško neki prostak 7. pešpolka, ker se mu je vojaško življenje tako zelo pristujalo.

Loterijske številke.

Trst, dne 31. sušca 1906: 90, 14, 49, 89, 26.
Dunaj, „ „ „ 80, 66, 15, 71, 42.

— Priprave za valjanje perila (valjarje), — — — pralne stroje, stroje za izžemanje, omare za led najboljše konstrukcije daje —

tvrdba

S. Berger

Dunaj I.

Wipplingerstrasse 29.

Ilustrovani ceniki začetni in poštne prave.

(7/a) 104-60

Trgovina s papir-jem, pisalnimi in risalnimi potreb-ščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice

po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, krajeve, šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vreče

vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Stambilje

pečatniki, vignet, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice

umetne, pokrajinske in svetilicami od najpreprostejše do najfinejše izpeljave. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Molitveniki

za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi

za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir

v kasetah in mapah. -----

Zavitke za urade

v vseh velikostih.

Ceniki

za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago. -----

Trgovci in preprodajalci

imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. ♦ Solidna in točna posrežba.

Pozor, tamburaši! Izšle so sledeče partiture: Kuropatkinova koračnica od dr. Hruze K 120; Smjesa Srbskih pjesma, veliki potpourri od dr. Hruze K 4; „U boj“, koračnica iz opere Nikole Šubića Zrinskoga od dr. Hruze K 120; Proljetni san, koncertna melodija, uglasbil dr. Hruza K 2. Album hr. nar. pjesama sa podmetnutima riječima od dr. Hruze K 2. Album srb. nar. pjesama sa podmetnutima riječima od dr. Hruze K 2. Album Bosanskih nar. pjesama od dr. Hruze K 160. — V tisku se nahajajo sledeće partiture za brač J. Album slov. nar. pjesama; Album slov. pučkih pjesama; Album ruskih nar. pjesama; Album internacionalnih pjesama sve sa podmetnutim riječima iste narodnosti. Vse te partiture in pesmi se dobivajo samo pri **PRVI SISAČKI TVORNICI TAMBURA J. STJEPUŠINA** v SISKU. (215)

Učenec in pomočnik

(217) se sprejmeta takoj pri 2-1 ANTONU KOCUVANU v Šoštanj.

Prodaja se

hiša z gospodarskimi poslopji in pohištvo. Poleg je vinograd, veliko gozda, travnikov, polja, skupaj okrog 60 johov zemlje. Cena je 3500 gld. Kdor želi kupiti naj si ogleda posvetstvo in natančneje povpraša pri **TABOR MAKSU**, po domače Sreček, Gornja Rečica pri Laškem trgu hiš. št. 71. (219) 1-1

Cene primerno nizke. Delo solidno in se v teku tedna izgotovi. Lišpa ni treba odstraniti. Za vse v snaženje izročene stvari se jamči.

H. VOLK

Šoštanj, Štajersko.

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko, se priporoča za snaženje vsakovrstnih oblačil.

Zbiralnica v Celju pri gospodu

Josipu Hočevanju

krojaski modni salon, Kolo-dvorska ulica.

(64) 67-31

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih najboljšje izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let.

S. BERGER

DUNAJ L. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. 104-60

(71b)

Mlad trgovski pomočnik

mešane stroke, zmožen slovenskega in nemškega jezika, spreten prodajalec se sprejme do 1. majnika. — Naslov na upravništvo „Domovine“. (220) 3-1

Kupujte narodni kolek!

Kraljevsko stanovsko oblastvo.

OKLIC.

Naznanja se javnosti, da se bočeta poročiti **rudar Karl Šeško**, stanujoč v Oberhausen, sin posestnika Jožefa Šeško in njegove žene Marije, roj. Gračner, ki sta oba mrtva in sta stanovala nazadnje v Berdu, in **dekla Amalija Uzmah**, stanujoča v Oberhausen, hči posestnika Jožefa Uzmaha, ki je mrtev in je bival nazadnje v Plešivcu, in njegove žene Marije, roj. Gorjup, stanujoče v Plešivcu. — Naznaniti se ima oklic v občinah Oberhausen in Plešivec.

OBERHAUSEN, 27. marca 1906.

Kralj. prusko stanovsko oblastvo, Oberhausen, Rheinland.

(218) 1 Stanovski uradnik: **DEISTUNG.**

Prodaja konkurzne mase.

Na 6400 K sodno cenjeno, po fakturah pa 12.000 K vredno krojno **blago za fine obleke za gospode**, bode se v konkurzu Ivana Lacko, krojača v Mariboru, prodalo v celem, ako se bodo ponudile primerne cene tistemu, ki bo največ ponudil. Pod cenilno vrednostjo se ne sprejme nobena ponudba. Kupnina se mora plačati v gotovini in blago se mora nemudoma prevzeti, kadar se kupcu naznani, da se je njegova sprejela ponudba.

Pismene ponudbe naj se do 12. aprila 1906 pošljejo oskrbniku mase, **dr. R. Pipušu**, odvetniku v Mariboru. Blago se sme vsak dan v navadnih poslovnih urah pregledati.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani

kupuje

! sledeče vrste, smrekovega, jelkovega, borovega, bukovnega in hrastovega okroglega lesa (hlode) potem hrastove dečice (frize) po dnevni ceni, kakor tudi gozde pripravljene za posekati. !

Ponudbe nasloviti je na

Parno žago Deghenghi v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47. — Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

(8) 100-58

Zvezna tiskarna

Izvršuje najraznovrstnejše tiskovine od najnavadnejše do najfinejše oblike po izredno znižanih cenah.

Ker je najbolje urejena z vsemi potrebnimi, izvršuje vsa največja dela solidno in v najkrajšem času.